Spis treści

Zbigniew GŁUGIEWICZ
Wprowadzenie 5

Włodzimierz JANUSZKIEWICZ
Sytuacja polityczna a międzynarodowy transport towarowy 7

Marek CIESIELSKI, Włodzimierz KACZMAREK
Transportochłonność handlu zagranicznego 21

Krzysztof RUTKOWSKI
Perspektywy i warunki wzrostu zastosowania transportu lotniczego w polskim handlu zagranicznym do 2000 r. 47

Barbara KOS
Towarowe taryfy kolejowe obowiązujące aktualnie w komunikacji międzynarodowej z Polską 63

Tadeusz SZCZEPANIAK
Rozwój polskiego aparatu usług pomocniczych w transporcie morskim 73

Janusz NEIDER
Charakterystyka i przemiany organizacyjno-funkcjonalne w sferze usług spedycyjnych 83

Danuta MARCINIAK-NEIDER
Charakterystyka i przemiany organizacyjno-funkcjonalne w sferze usług maklerskich i agencyjnych 101

Andrzej WYSZEWSKI
Charakterystyka i przemiany organizacyjno-funkcjonalne w sferze usług rzeczoznawstwa i kontroli 121

Dorota RYMANOWSKA-GUDANIEC
Charakterystyka i przemiany organizacyjno-funkcjonalne w sferze usług ratowniczo-holowniczych i czerpalno-podwodnych 135

Eufemia TEICHMANOWA
Problemy funkcjonowania małych przedsiębiorstw spedycyjnych w krajach kapitalistycznych 163

Contents

Zbigniew GŁUGIEWICZ
Introduction 5

Włodzimierz JANUSZKIEWICZ
Political Situation Versus International Transport of Goods . . 20

Marek CIESIELSKI, Włodzimierz KACZMAREK
Transport Absorptiveness of the Polish Foreign Trade 45

Krzysztof RUTKOWSKI
Prospects and Conditions of the Growth of Use of Air Transport in Service of the Polish Foreign Trade until 2000 62

Barbara KOS
Railway Goods Tariffis Currently in Force in International Communication with Poland 71

Tadeusz SZCZEPANIAK
Development of the Polish Apparatus of Auxiliary Services in Sea Transport 81

Janusz NEIDER
Characteristics and Organizational Functional Changes in the Field of Forwarding Services 99

Danuta MARCINIAK-NEIDER
Characteristics and Organizational-Functional Changes in the Sphere of Brokers´ and Agents` Services 119

Andrzej WYSZEWSKI
Characteristics and Organizational-Functional Changes in the Sphere of Expertise and Control Services 134

Dorota RYMANOWSKA-GUDANIEC
Characteristics and Organizational-Functional Changes in the Sphere of Salvage-Towage and Under water Services 161

Eufemia TEICHMANOWA
The Problems of Functioning of Small Forwarding Enterprises in capitalist Countries 173

Wprowadzenie

Na jednym z ogólnokrajowych zjazdów pracowników naukowo-dydaktycznych, zajmujących się problematyką transportu i spedycji w handlu międzynarodowym, postanowiono przystąpić do wydawania przez poszczególne ośrodki międzyuczelnianych zeszytów naukowych, w których prezentowanoby wyniki aktualnej działalności naukowo-badawczej. Chodzi tu z jednej strony o stworzenie dodatkowej okazji do publikacji wartościowych opracowań naukowych, z drugiej zaś do konsolidacji ośrodków badawczych, rozrzuconych w różnych stronach kraju. Nie bez znaczenia jest i to, że Czytelnicy - w tym zwłaszcza studenci - będą mieli okazję do zapoznania się z tym, co na polu badawczym dzieje się w innych uczelniach ekonomicznych.

Zeszyt otwiera artykuł doc. dr. hab. Włodzimierza Januszkiewicza ze Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. Traktuje on o wpływie międzynarodowej sytuacji politycznej na świecie na rozwój transportu towarowego. Autor pokazuje w nim, w jaki sposób sprzężenia zwrotne między światową sytuacją polityczną, światową sytuacją gospodarczą a handlem światowym wpływają na rozmiary i strukturę międzynarodowego transportu towarowego.

Innym problemem w skali makroekonomicznej jest transportochłonność handlu zagranicznego. Zdefiniowaniu tego pojęcia, analizie jego elementów z punktu widzenia ich efektywności ekonomicznej, oraz pomiarowi faktycznej transportochłonności w polskim handlu zagranicznym w latach 1965-1980, poświęcony jest artykuł doktorów Marka Ciesielskiego i Włodzimierza Kaczmarka, adiunktów Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. Stanowi to całkowitą nowość w naszej literaturze transportowej.

Dr Krzysztof Rutkowski, adiunkt Szkoły Głównej Planowania i Statystyki zajął się problemem ogólno-gałęziowym, jakim są perspektywy i warunki wzrostu zastosowania transportu lotniczego w polskim handlu zagranicznym do 2000 r. Tej samej skali dotyczy artykuł dr Barbary Kos, w którym przedstawiono obowiązujące aktualnie towarowe taryfy kolejowe w komunikacji międzynarodowej z Polską.

Wszystkie następne prace poruszają już tylko problemy w skali mikroekonomicznej. Są one napisane przez adiunktów Zakładu Transportu Międzynarodowego i Spedycji przy Instytucie Ekonomiki Handlu Zagranicznego w Uniwersytecie Gdańskim. Prace te są wynikiem badań prowadzonych w latach 1976-1985 w ramach problemu resortowego „Rola transportu morskiego w gospodarce narodowej". Jeden z wydzielonych tematów obejmował badanie sfery tak zwanych usług pomocniczych w transporcie morskim. Dyrektor Instytutu prof. dr hab. Tadeusz Szczepaniak na początku określa i charakteryzuje pojęcia tzw. usług pomocniczych w transporcie morskim oraz

daje syntezę wyników badań szczegółowych, zawartych w czterech następnych artykułach. Tak więc owe pięć artykułów można traktować jako jedną całość, dającą i szczegółowy i syntetyczny obraz sytuacji, jaka panowała na wybranych rynkach usługowych i w transporcie morskim.

Zeszyt zamyka praca doc. dr. hab. Eufemii Teichmanowej ze Szkoły Głównej Planowania i Statystyki na temat funkcjonowania małych przedsiębiorstw spedycyjnych w krajach kapitalistycznych.

Jak widać z prezentacji zawartości niniejszego Zeszytu Naukowego, stanowić on może nie tylko dokumentację podjętych i zrealizowanych wysiłków badawczych, ale również i pomoc dydaktyczną w procesie nauczania jako lektura pomocnicza czy uzupełniająca dla studentów z kierunku ekonomiki i organizacji transportu oraz z kierunku ekonomiki i organizacji handlu zagranicznego.

Zbigniew Gługiewicz